

Bijlage 1

Uitgebreide toelichting bij ontwikkelingen rondom schadeproces.

Op 31 maart 2017 heeft NAM aangekondigd zich terug te trekken uit het schadeproces. Daarmee is het oude schadeprotocol op die dag om 12 uur gesloten. Ook werd bekend gemaakt dat er onder regie van de Nationaal Coördinator Groningen (NCG) in een open proces een nieuw schadeprotocol wordt opgesteld met de maatschappelijke en bestuurlijke stuurgroep. De inbreng van alle partijen is cruciaal om daartoe te komen. Nieuwe schademeldingen worden vanaf 1 juli 2017 afgehandeld volgens een nieuw schadeafhandelingsproces, dat wordt vastgesteld door de Nationaal Coördinator Groningen (NCG). Hiermee wordt een aantal stappen uit het Meerjarenprogramma Aardbevingsbestendig en Kansrijk Groningen 2017-2021 versneld gezet.

Met deze brief informeren wij u over de gebeurtenissen van de afgelopen weken in het gaswinningsdossier als het gaat om schade en de stand van zaken rondom het schadeprotocol. We schetsen de aanleiding, geven een toelichting op de schone lei en gaan in op de afspraken en vervolgstappen rondom het nieuwe schadeprotocol.

Aanleiding

In het verleden hield NAM een schadecontour aan. Buiten deze contour werd door NAM verondersteld dat gaswinning geen schade kon veroorzaken. Om die reden werden schades in dat gebied niet geïnspecteerd en werd door NAM gesproken over een binnen- en een buitengebied. In opdracht van NAM is in 2015 door Arcadis een onderzoek uitgevoerd om te bepalen of in het buitengebied toch sprake kon zijn van schade door aardbevingen als gevolg van gaswinning. Uit het onderzoek bleek dat die kans zeer klein was en dat daarom nadere inspecties niet nodig waren.

NCG heeft vervolgens het onderzoek van Arcadis laten valideren door TU Delft. Uit het validatieonderzoek van TU Delft bleek dat de eindconclusie uit het onderzoek van Arcadis niet houdbaar was. TU Delft adviseerde altijd individuele schademeldingen te onderzoeken. De kans op schade door aardbevingen was in dat gebied namelijk klein, maar niet uitgesloten. De NCG heeft op basis daarvan geconcludeerd dat een zogenaamde schadecontour geen onderbouwing heeft en daarom niet gebruikt mag worden. Dit heeft de NAM overgenomen. Eveneens heeft de NCG er bij NAM op aangedrongen deze schademeldingen alsnog zo spoedig mogelijk te inspecteren. Naar aanleiding daarvan heeft NAM alsnog de schademeldingen buiten de voormalige contour geïnspecteerd in de vorm van een proef 'Afhandeling schade buitengebied'. De beoordelingsrapporten van 1600 bewoners zijn 31 maart 2017 beschikbaar gekomen. In die rapporten is geen relatie tussen de schade en mijnbouwactiviteiten geconstateerd. Er resteert een zeer kleine kans dat een beving toch het laatste tikje kan hebben gegeven dat heeft geleid tot de schade. Met de huidige kennis en wetenschap is dit echter niet vast te stellen. Op basis van deze rapporten heeft CVW besloten geen schade als gevolg van mijnbouwactiviteiten te erkennen. Bewoners kunnen er voor kiezen een second opinion te vragen en indien gewenst naar de arbiter te gaan.

Proef 'Afhandeling schade buitengebied'

Centrum Veilig Wonen (CVW) heeft de inspecties in het buitengebied in opdracht van NAM uitgevoerd. In de proef 'Afhandeling schade buitengebied' werkte CVW met een andere manier van schade opnemen en beoordelen dan gebruikelijk. De reden voor een andere aanpak was dat de gebruikelijke werkwijze van visuele inspecties niet voldoende is om schade door aardbevingen vast te stellen. Onder meer Arcadis en TU Delft (zie ook de voorgaande alinea) zijn tot die conclusie gekomen.

De proef bestond uit de volgende elementen:

- Alle schades in woningen zijn opgenomen, niet alleen de gemelde schade. Hierbij is de schade feitelijk beschreven in een inspectieverslag. De bewoner heeft dit verslag kunnen controleren en (laten) aanvullen;

- Samen met een vragenlijst over de beleving en ervaring van de bewoner en informatie over de ondergrond, opgetreden trillingen en de omgeving van de woning is het geheel beoordeeld en is met behulp van een panel met experts bepaald wat de oorzaken van de schades zijn. In dit panel zaten onder meer bouwkundigen, waterhuishoudkundigen en seismische experts;
- Tijdens de proef heeft een begeleidingscommissie, ingesteld door de NCG, meegekeken en geadviseerd over de uitvoering. Daarnaast heeft de commissie NCG geadviseerd over de bruikbaarheid van de gehanteerde methode voor toekomstige schadeafhandeling in het gehele gebied.

De begeleidingscommissie, bestaande uit Gerard Beukema (burgemeester Delfzijl) en Koos Wiersma (burgemeester De Marne) namens de bestuurlijke stuurgroep, **5.1.2e** (Libau) vanuit de maatschappelijke stuurgroep en **5.1.2e** (expert) en **5.1.2e** (TU Eindhoven), heeft een evaluatie opgesteld. Daarin geeft de commissie aan dat de gehanteerde methodiek ten opzichte van de huidige wijze van schadeafhandeling een objectievere en betere duiding en onderbouwing oplevert van de oorzaken van schades aan gebouwen. De commissie adviseert de positieve elementen te betrekken bij de ontwikkeling van een nieuwe schadeafhandelingsmethode. De commissie stelt ook vast dat de grenzen van de wetenschap zijn bereikt. De kans dat een aardbeving toch het laatste tikje kan hebben gegeven bij een schade kan niet 100% uitgesloten worden.

De vertegenwoordigers van de bestuurlijk en maatschappelijke stuurgroepen in de begeleidingscommissie hebben, mede daarom, aangegeven dat zij een verbetering van methodiek alleen haalbaar achten als eerst ruimhartig wordt afgerekend met het verleden. Zij pleiten in een brief voor een schone lei, snel herstel van schades en onafhankelijke schadevaststelling voor (grotere) schades als essentiële stappen voor een nieuw begin en een eerste stap in het herstel van vertrouwen.

'Schone lei'

Om te ondersteunen dat een nieuw schadeprotocol met een zo schoon mogelijke lei kan starten, doet NAM aan alle bewoners met openstaande schadedossiers een aanbod. Het gaat hierbij om een voucher bestemd voor herstel van schade. De voucher betreft een eenmalig aanbod en wordt gedaan per adres. Voor bewoners met alleen C-schade (niet door aardbevingen veroorzaakt) en/of eenzijdig gesloten dossiers (dat gebeurt bij C-schades) en aardbevingsgerelateerde (A/B) schade tot 1000,- geldt een aanbod voor een voucher van €1500,-.

Voor bewoners met openstaande dossiers en hogere schadebedragen geldt een hoger aanbod. Dit aanbod wordt momenteel uitgewerkt. Het uitgangspunt is dat bij grotere schade (boven €5500,-) sprake zal zijn van maatwerk. Het aanbod van de voucher komt bovenop erkende schade. Dit betekent dat bewoners eventuele erkende schade gewoon vergoed krijgen. Bewoners maken zelf de afweging of ze gebruik willen maken van het aanvullende aanbod. Wanneer bewoners geen gebruik maken van het aanbod, dan wordt de schade afgehandeld volgens het protocol dat van toepassing was op het moment van melding. Bewoners worden binnenkort per brief over het aanbod geïnformeerd.

Oud schadeprotocol en meerjarenprogramma

Over het door de NAM vastgestelde schadeprotocol is veel onvrede. Het gevoel van 'de slager keurt zijn eigen vlees' overheerst. Daarnaast is inmiddels duidelijk dat veel bewoners het gehele schadeproces doorlopen en terecht komen bij de Arbitrer Bodembeweging. Het aantal dossiers bij de arbiter neemt inmiddels zodanig toe dat afhandeling daarvan niet meer goed te verwerken is. Het proces stakt daardoor.

In het Meerjarenprogramma Aardbevingsbestendig en Kansrijk Groningen 2017-2021 is dit benoemd en is afgesproken dat NCG in 2017 een nieuw schadeprotocol vaststelt, dat in 2018 in werking zou treden. Met het terugtrekken van NAM, de ervaringen met de proef 'Afhandeling schade buitengebied', de evaluatie van de begeleidingscommissie en de oproep van leden van de stuurgroepen om te

werken aan een schone lei is dit proces in een stroomversnelling gekomen. In overleg met betrokken partijen is besloten dat het verstandig is om zo spoedig mogelijk te stoppen met het huidige schadeprotocol en zo snel mogelijk, maar uiterlijk 1 juli, een nieuw schadeprotocol vast te stellen.

Nieuw schadeprotocol

Het uitgangspunt dat NAM geen rol meer speelt bij de beoordeling en toekenning van schades maakt dat een andere partij de besluiten moet gaan nemen over schades en schadebedragen. Het is van belang dat een onafhankelijke partij deze rol op zich neemt. Om dit te bereiken wordt een Onafhankelijke Commissie Schadeafhandeling (OCS) ingesteld. De kaders van de OCS worden gevormd door het onafhankelijk schadeprotocol, dat wordt vastgesteld door NCG.

De afgelopen dagen is, ook in het nieuws, onrust ontstaan over de vraag of daadwerkelijk sprake zal zijn van een open proces waarin alle partijen input geven en de NCG daadwerkelijk ruimte heeft om onafhankelijk zijn rol te vervullen. De onrust is onder andere ontstaan na een brief van minister Kamp aan de Tweede Kamer waarin elementen van het nieuwe systeem zijn benoemd en de indruk is ontstaan dat er al keuzes waren gemaakt. Zowel NCG als minister Kamp hebben in brieven bevestigd dat het proces een open proces is waarbij de opvattingen, wensen en ideeën van de betrokken maatschappelijke partijen en overheden (Rijk, provincie en gemeenten) een volwaardige plaats krijgen. Er wordt niet vooruitgelopen op de uitkomst van dat proces. Veel Groningers hebben zorgen over hun eigen huis, hun thuis. Het is noodzakelijk om te komen tot een schadeprotocol dat kan rekenen op bestuurlijk en maatschappelijk draagvlak. De NCG wil met alle partijen komen tot een nieuwe inrichting van het schadeproces. De huidige schademeldingen worden geregistreerd maar niet in behandeling genomen. De inzet is daarom om op 1 juli te kunnen starten met een nieuw proces.